

Ebből is lehetne példa -
felkelésünk /
kislányok
új hangya vonatkozásban

A dédanya

- Elbeszélő költemény -
1986

A dédanya

- Elbeszélő" költemény -

Írta a dédanya egyik dédunokája: Bella János 1986-ban.

Motor berreg, szitána jajgat
félő, hogy már a ház bedől,
az ember még csak nem is alhat,
zörgés, dörpés mindenfelől.

Repülőgép süvit az égen,
hasitana mint lepedőt.
Hej, dédanya, nem így volt régen,
ugye nem így volt ezelőtt?

Szelid, fahóarc néz reám
a színete rámából mepergőn.
Eltündök a mosolyán
amint a keretből felem jön.

És mint kinek hatalma van,
már horra az óhajtott álmot.
Nyomában minden zajtalan,
rendre intette a világot.

- Sosem láttam őt, csak e képet,
melyről rám néz egy jószágos néni.
De édesanyámat s nagynénémét
hallottam gyakran róla beszélni.

Mert az anyjnk korán meghalt
és anyjnk helyett anya ő lett.
Árvaakat ápolt, vigasztalt,
elűzve a gyászos felhőket.

Jósága nem ismert határt,
még ahhoz is, kit sosem látott.
Hogy megszólítsam, arra várt
s már hozta is az áhitott álmot.

Ki vagy te, te bősroknyás asszony,
te fejkendő's, jószágos lélek?
-Kérem az álmot, marasszon —
Beszélj ma rádrol, arra kérlek.

Az vagy e kinek megénekelte
a kóporsódnál Újviday kántor,
és könyvtapokon is közretett
bücsűztatói legjardból?

* * *

Es' fordult a kép az időben.
Zuhantunk majd 140 évet.
Alltunk a zuhogó erőben;
Bitót ácsolnak a legények.

Állunk a szakadó égben...
Dédanya még alig 10 éves.
Fogom a kezét erősen,
harapdólni... a helye véres.

Bitót ácsolnak a lefények...
Beleregett velünk, agyunk.
Rajtunk kívül sehol egy lélek.
Zuhog az erő. Aradon vagyunk.

Dédanyának kántor az atyja,
honvédtiszt, Kossuth katonája.
Most kopácsolás hívogatja,
hogy büntetését bátran kiállja.

De ő nem hallgat ilyen sóra,
fülében még a harsona.
Kossuth hívja, felül a lóra...
Nem tér ő vissza már soha!

Nejének búcsút nem mondott.
Még sem csókolta leánykáját.
Az erdőnek vágta a rontott,
szaggatva lovának kontárját.

Mikor elhagyta az Országot
egy kis csapattal másnap délbe,
szorosán Kossuth mellé állott,
de nem néztek ök egymás szemébe.

x

x

x

És újfent fordul az idő
miként az ágyon én fordultam.
Az izgalom is egyre nő;
dédanya fut felem kifúltan.

"Jönnek e már a szekerek?"
kérdési hivatól kipirúltan.
"De borzasztók az emberek..."
teszi hozzá alig hallhatóan.

"De borzasztók az emberek"
suttogja pici lányka-szája...
mikorben már a szekerek
betérnek házuk udvarára.

"Fel a batyukkal, zsákokkal, serékel,
-kössétek oda azt az asztalt!"
-Sindültunk nyitorgó kerékekkel,
nem volt már ami marasztalt.

Marika és az édesanyja
kocsin ültek beburkolózva.
Csupán az üres ház ajtaja
jajveszékelt a leicsűszóra.

A lovakat meg én hajtottam.
Cifra ostor volt a kezemben.
Nem csaphodtam csak rajuk szóltam,
mentek ők szélnél sebesebben!

És máris mögöttünk Atad,
Néztük a biztató Téliholdat.
"Az időjárás ha így marad,
- szóltam - Endrődön leszünk holnap."

*

*

1986 jan. 21.

*

A tegnap mögöttünk és a holnap
ma éjszaka még nincs jelen.

A menekülők elűzik a Holdat...

"Ha ez sem lenne? - Istenem!"

Azon függ minden reményességük,
mely gyenge mint a cőrvaszál.
Gondolják, hogy azonnal végük,
ha egy felhő föléjük száll.

De könnyű kis felhőcskék ezek,
nagy és fényes az éjszaka.
Útunk jó lelkekhez vezet,
haladunk otthonról haza.

Dédanya fejbeendője csücskét
gyűrögeti remegő kezekkel.
Félcénk és kétfedő is még...
A lelke fájt, de nem veszett el.

Harcmatnak kell majd gyógyítani
a sebet mit ejtett a dör.
Virül Endrödön virág annyi
ami csak kertedben elfér.

Nyugodj meg hát zaklatott lélek,
ne bánatson már téged semmi.
10 éves vagy, előtted az élet,
a jöt is el kell majd viselni.

* *
*

És újra fordult az idő.
Újfént a jelenben voltam.
A képkeretben újra ő,
ahogy kiskoromtól megtanultam.

De most már máskor is meséljen
álmodban, ha arra kérem,
hiszen én vittem őket az éjjel
Aradról Endrődre ~~szekéren~~

* * 1886 jan 26
*

Szombat délután 4 körül
az Endrőd-i plebánian,
a papinas adja hírül:

"Gyűnnek az Arad-iak már!"

Fogják a kutyát, nyitják a kaput,
a béres int, hogy merre jöjjenek.

A szakácsnő a lépcsőkön lefut,
hogy hiúját elsőnek lássa meg.

Katóka

Katóka

"Mária"! kiált - "Mária drága! -
és kis Marika! megértésetek?"
Ők leszállnak és egymásnak karjába
zokognak hárman örömkönnyeket.

A plebános úr és a két káplánja
mosolyogva üdvözlik őket:
"Szabó kántorné és leánya,
Isten hozott mindkettőtök!"

A lovak nyugodtan morolilatlan állnak,
mint ha éreznék a helyzet fontosságát.
Rendelkezik e lélekkel az állat,
vagy csak csodáljuk olykor okosságát?

Félpércnyi csend. Csak a lélek rezdül
mint sinesregyűtt szőlőlevelek.
Majd süngés máll az udvaron keresztül,
- hazatért galamb szárnya lehetett.

A plébános úr förti meg a csendet,
kinek barátságból kitűnőt kell adni:
„Ne álljunk már mint falaton a szentek,
mostmár kérem tessék befáradni.”

A szardcsnő a festőnéhez karol
s a márikával a lányka kezét fogja,
felvezeti őket az udvarról:
„~~Maridám~~”-és „Marikám” suttogja.
~~Katolikám~~

- Terített asztalhoz vendég érkezik;
késő déli, vagy korai estebed.
E fedél alatt együtt étkeznek;
plébános, kispap, vénügy és cseléd.

Rövid kézmosás, rövid kis ima
s a háznepe csendesen eszik.
Kell e az embernek hálálkodnia
mikor sötétlenül is szeme könnyezik?

Evés után ma korán kell felriadni,
a beszélgetés holnapra marad.
A vendégszobát már jó kemence fűti.
Óh Istenem! - hol van már Arad?

* * *

Az Endrődi templom 1904-ben

És fordult a nép az időben,
eltelt talán 12 év.

Dédanyát látom, baba a kezében:
Viktóriának keresztelték.

-Ő mindaddig szobalány volt
az Endrőd-i plebánián.
Szép volt ő és népen dalolt;
beleszeretett dédapám,

Csompora György, ki szintén ott
az Endrőd-i plebánián,
házi szolgaként dolgozott
S ministrált a litánián.

Apja kolerában halt meg,
még 49 júniusában.
Csupán egy öccse maradt meg,
meg anyja, fekete ruhában.

Ő egyre csak a faluba vágott,
szeretett inni és komázni.
Télen házaknál disznót vágott,
nyáron meg eljárt halászni.

Dédanya épp most két éve
az édesanyját eltemette
~~ahol~~ amikor nővérét felővre
szintén a sírba követte.

Nem tudta többé kihívni
a férjétől való szabadúsát,
Többécs lett, nem akart enni,
fájt látni a fonnyadást.

Maóra maradt dédanyám
ugyan mit is tehetett volna
mint igent mondott nevenapján,
mikor kezét megkérte a szolga.

Szolgdalány és papi-szolga,
igy lettek a Szentsejben egy pár
s hogy mesélnek aranylakodalomra,
kai mindent tud, az tudta már!

Fézséket raktak s ime itt van
a hön öhajtott gyermekáldás.
Boldogok voltak. Álmaikban
sem volt a kivánságuk más.

Hitteik, hogy a boldogságot
szorgos fával kézzel megfirtették,
s, hogy kiket ennyi sok csapás ért
annak már gyermeke sem szenvedhet.

-Amde az égből nem ekeppen
írják a sors törvényeket,
hogy akik szenvedtek régen
most már éljenek nyugodt életet.

Habár elcsúszott az ókor
az, onkintzott magunk felett,
Szereitekben kell látni olykor
elhez hasonló ítéseket.

És ha sebeink beforradtak
mégis fáj minden új ítéés,
amit lehetünk azok kapnak
akikkel közös a szenvedés.

Ugye dédanya, könnyekkel teli
szemekkel szipattad lányodat?
Talán nehez volt elviselni
beérte boldogságodat.

Fájt, hogy kevésbé felretenni
abból anyaként sem volt hatalmad;
a boldográpot bebevenni?
Szent ég! Mily meddő akarat!

Bizony, szenvedni kell a lányodnak
talán többet mint szenvedtél te!
Mert fájdalmait összetorlódniak,
bele kell fejni 51 évbe!

10 éves lánykát hagy hátra
többek között maga után,
nem neveli fel, az anyaságba
fogjon ő bármilyen korban!

Mert 13 virágot hajt
gazdag rózsafája neki
ámde több mint a felét majd
saját kezével temeti!

És mégis ^{tovább} sroptard^{bátran}
est az ártatlan kis családot!
Ezenlőre ti vagytok hárman,
de harmincan is lehetek, meglátod!

* * * 1986 jan. 28

Nagyanyóim

Édesanyám itt meg nincs rajta. Ő 1888-ban
született.

Csompona Viktória és Sócsró István.
Sócsró Ilona Sócsró Mária Sócsró Veron
1883-ban.

Es fordult a kép az időben,
mihént a száradforduló.
Dédanya megy, ferete kendőben.
Sír. A kezében olvasó.

Hirt kapott, meghalt unokája
a mindig mosolygós Flóra,
tizenhat é' fél éves korában
alig, hogy az "Igen"-t kimondta.

Dédanya sír. Egyik szemével
siratja kedves unokáját
s a másikkal mint lelke felével
siratja szenvedő leányát.

Egyiket fésik koporsóba
a másikat ferete gyásza,
Dédanya az olvasóba
fogódzkodik, minis már másba!

Lánya 18 éves volt csak
midőn első-ként gyermekét temette.
Most temeti a hatodikát,
de öten még ott vannak mellette.

A legkisebb alig két éves,
Viktória, - anyja nevét kapta.
Odatotyog halott nényéhez
felmindne ő is ravatalra.

De neki még sohá élni kell.
Sohat kell szenvedni, örülni.
Sniileit is ő temeti el
és 10 gyermeket fog megszülni.

É tizből háromat eltemet,
hetet felnevel és még bírja!
Mégir 300 levelet
a fiának ki e verset írja.

Telát ő a legfiatalabb,
de nem marad kicsiként hátra;
jön még két testvér 4 év alatt,
Egyik életre másik halálra.

— Holnap temetik Jlonhámat¹¹
"motyogja dédanya eszelősen,
s lányát, kit öli a bánat,
mapához öleli erősen.

"Holnap temetik Jlonhámat"
Suttogják együtt mind a ketten.
Az apa és nagypa csak állnak
s nézik a halottat meredten.

* * *

Jannar van, di'ho'ng a t'el,
a csontban megfagy a velö.
Ujhdzy egy üveg bort k'er
s tollat, papirost vesz elö.

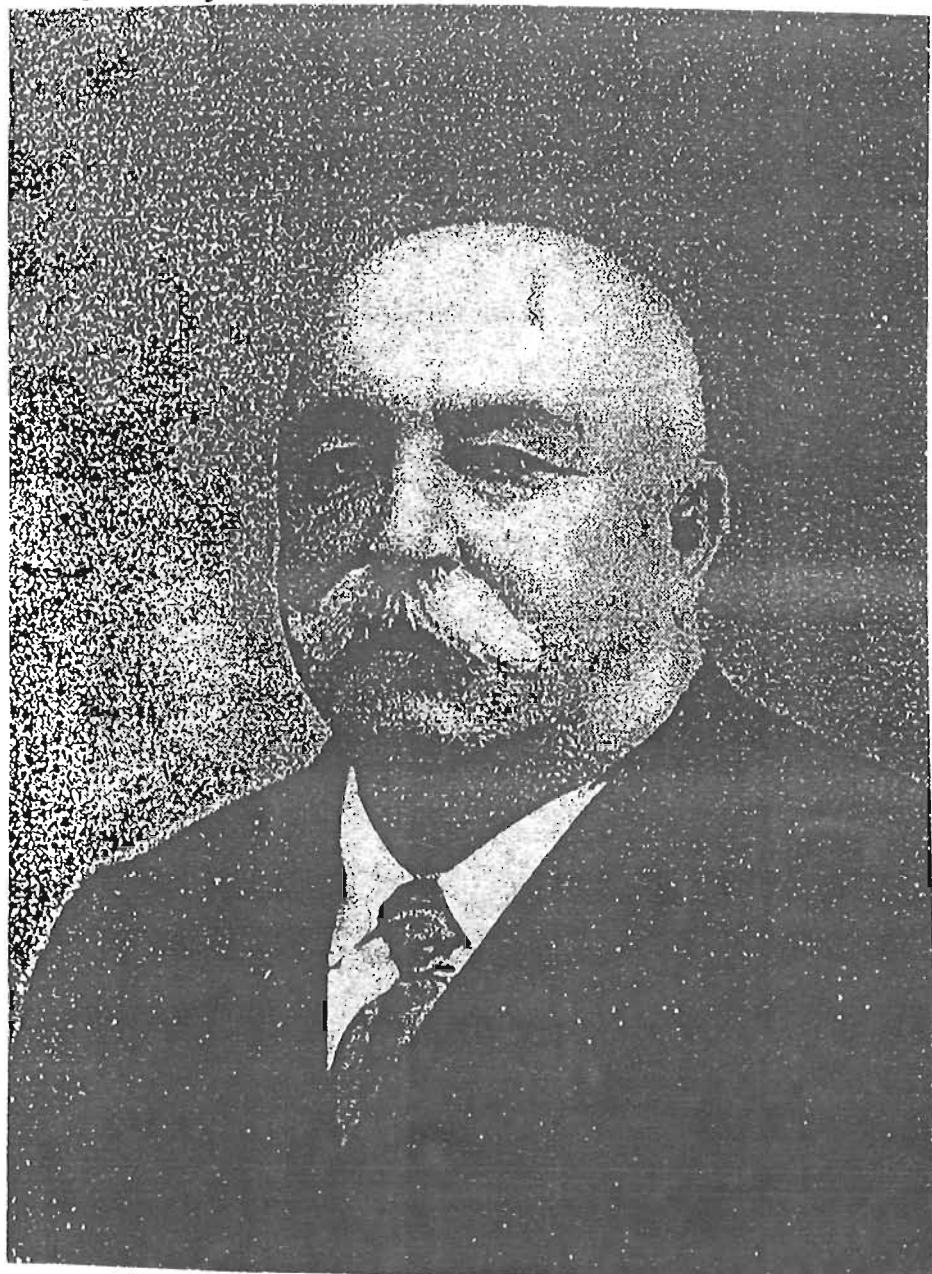
Bücsiztatöt ír Flonkának,
nem nagy kedvel, de írni kell.
Nem érti tettét a halálnak,
hai gyermekasszonyt visz most el.

Ujhdzy kántor ír, de s'rive
mint i'gentor gyakran, felsajog.
Oly szavakat kell írni le
amire feltörnek a jajok.

Egy kocsmá mellékszóbjá'ból
szeme a temetőre néz.
Döl a meleg a kályhá'ból
s odaát horkol egy zenész,

ott ahol parasztok kártyáznak
s pipázva nagyokat köpöködnek.
...Uram, mért nem sülettem má'snak,
mint szegény halotti költőnek?

Újházy Miklós Endrődi kántor

(1863-1949)

De ~~az~~ a második pohár után
úgy fut a toll a kezében
mint kit elránt az árhu llám
s viszi! - majd partra teszi Szépen.

Aki e kis mellékszobába
lopva be-be néz egyszer, máskor,
láthatja, hogy roskad magába
és magasodik Újházy kántor.

Gondolatiba úgy elmerül,
hogy maga észre sem vehette,
hogy már nem is volt egyedül;
Szárnyas angyal állott mellette!

És aki hallotta énekelni
valaha is ezt az óriást
soha nem fogja elfeledni,
halljon bár utána ezer mást!

A fiútanúk úgy mesélték
hogy hangja úgy sokott Egre-kelni,
hogy már-már hallani véltek,
magát az Istent énekelni!

- És most szóljon a bücsiztató
miként megírta s enekbe mondta.
86 év után ^{legyen} most is hallható
hogyan bücsizott Sócró Jlonka:

Fiatal nő felett.

Dallama: Rémitő szó, meg kell halnod...

Oh én szívem, szegény szívem!
Megcsalódtál hát nagyon,
Ami örömmel biztatott,
Ime, mindazt elhagyom.
Váratlan volt boldogságom,
Váratlan jött végzetem,
Kilenc nap alatt elszállott
Szép virágzó életem.

Még tizenegy hét előtt is
Édes anyám oldalán,
Én voltam a legvirágzóbb,
Legszorgalmasabb leány,
Oh, de milyen fiatal lány!
A helyem itt volna még,
Hogy szeretett jó szülőim
Parancsára állanék.

Itt volna még az én helyem,
Hogy ne csak gyászt lássanak,
Hadd virulnék itt, hol remény
Virágai hullanak.
Oh szülőim! ha mosolyra
Derülhetett arcotok,
Úgy éreztem, nem lehettek
— Mint én — olyan boldogok.

Itt volna még az én helyem,
Bár itt haltam volna meg:
Szűzi koszoru körítné
Elhalványult fejemet,
Jézusom tűzné fejemre
Szép menyasszony-fátyolom,
Nem hagynám az özvegységet
Fiatal jó páromon.

De én elhagytam e házat,
Sirtam, nem tudom miért,
Hálából is, de tán sejtett
Rövid boldogságomért.
Nem mondom, hogy visszavágytam,
Ime, mégis itt vagyok.
Ott is gyász maradt utánam,
Itt is bánatot hagyok.

Nem mondom, hogy visszavágytam,
Mert szeretet fogadott,
Kedves férjem hajlékában
Sohsem voltam elhagyótt
Édes kezek dédelgettek,
Ápolgattak engemet,
Jaj, de a halált elüzni
Szeretettel nem lehet.

Visszajöttem hát hozzátok,
Hogy onnét induljak el,
Hol egykor anyám ringatott,
Hüségese kezeivel.
Jó anyám ölébe tettem,
— Ki fájdalmas anya lett, —
Hadd zokogjon elhervadt
Hüségese lánya felett.

Oh anyám! A köny ne fődje
El hüségese szemedet,
Nézz a fájdalmas szent Szűzre,
Mily borzasztón szenvedett.
Oh, neked még van virágod,
Mig Ő egyetlen Fiát,
Az ártatlant, egy gyámolát
Adta a halálnak át.

Az én tizenhat s fél évem
Gyarlósága oly kevés,
Megtisztít Isten irgalma,
A kín s lelki szenvedés,
Melylyel tőletek elváltam,
Enyhüljön hát gyászotok.
Most így búcsúzom azoktól,
Kiket bánatban hagyok.

Hunya Mihály kedves férjem!
Tizenegy hét oly rövid,
Nem gondoltuk, hogy ily hamar
A válás következik.
Örömtelt szívvel léptünk át
Házaseáltünk küszöbén,
Nem voltál te gazdag, oh, de
Nagyon boldog voltam én.

Az itthon nem volt oly édes,
Mint nálad a gyötrelmem,
Úgye, nem jöttem el tőled?
Ott haltam meg sziveden.
Légy oly boldog, amilyen nagy
Éretted a bánatom.
Megköszönöm jószágodat,
Vigasztaljon Jézusom.

Sóczó István édes atyám!
Megnyitottad házadat,
Visszavélted tizenegy hét
Előtt elvált lányodat.
Oh, ha a gond, sok fáradság
Ennyi gyászt hoz is reád,
Ne veszítsd el reményedet,
Az Isten jutalmat ad.

Csompóra Viktória anyám!
Mért is mondom nevedet?
Mért hívom bús koporsómhoz
Hűséges jó szívedet?
Hiszen szóval jószágodat
Meg soh'sem hálálhatom,
Életednek sok keservét
Meg nem vigasztalhatom.

De az Isten nagy hatalma
Ott áll minden gyász felett,
Enyhülést nyert a fájó szív,
Ha Benne reménykedett.
Bár én nem vigasztalhatlak,
Ő ott van segíteni
S megenyhülnek édes anyám
Szívednek gyötrelmei.

Sóczó Veronka testvérem!
Nincs három hónapja még,
Menyasszony-koszorú fődte
Két testvér szűzi fejét,
Mi álltunk az oltár előtt
Reményekkel gazdagon,
Úgy látszott, én életrozsza,
Te egy halvány lilium.

S amire nem gondolt volna
Néhány napja senkiséim:
Ime, én már elhervadtam.
Mint tört virág hirtelen.
Oh, virulj soká helyettem
Giricz Bálint férjeddél,
Sírban nyugvó, hűséges, jó
Testvéred ne feledd el.

Marika édes testvérem,
Ne sirj, ne sirj sorsodon!
Amit ez a világ ígér.
Csalfa ígéret nagyon
Jobb nem is remélni semmit,
Mint csalódní rémesen,
Rajtad már nem lesz hatalma
E rossz világnak soh'sem.

S a remény mi téged biztat,
Oh hidd el, beteljesül:
Egykor Jézus választ téged
Mennyei szép jegyesül
És nem kell Tőle elválnod.
Ott föltalálsz engemet.
Emlékezz rám, az én lelkem
Boldogan vár, hűn szeret.

Anna testvérem! Virulj, hogy
Szüleink viduljanak,
Ne zavarja többé bánat
A te boldogságodat.
Élj sokáig s hogyha egykor
Véget érnek napjaid,
Nyerd meg a választott lelkek
Múlhatlan örömeit.

Sándorka és Viktória!
A testvéri szeretet
Hűségével azt kívánom,
Szépen nevededjete.
A föld tiszta örömeit
Adja meg néktek az Ur
S üdvözítse lelketeget
E mulandó élten túl.

Csompóra György jó nagyatyám!
Tudom a szíved sajog.
Szabó Mária nagyanyám!
Szemeiden köny ragyog.
Sírassatok is meg engem,
Mert szerettelek nagyon,
Lelkem áldva gondol rátok,
Bár e földet elhagyom.

Édes atyám négy testvére
S kedves hitvestársaik
Fogadják el hideg szívem
E jókívánatait:
Békesség legyen itt társuk,
Reményük szent boldogság,
Teljesüljön, egykor Isten
Szent színét megláthassák.

Timár Borbála anyósom!
Fogadd el köszönetem,
Mert szeretted s kínjaim közt
Ápolgattál szívesen.
Jutalmazzon Isten érte,
Könnyebbítse gyászodat
S egykor az eget hónapban
Adja boldogságodat.

Bús férjemnek két testvére!
Titeket szólítalak,
Szeretett párjaitokkal
Végső szómban áldalak;
A jó Istenben remélve
E mulandó élten át,
Méltók legyetek megnyerni
Az eget dicső honát.

Hunya Mátyás keresztatyám!
Hálászavamat fogadd
Uhrin Katalinnal együtt,
Köszönöm jóságtokat,
Amért a szent kereszttségben
Helyettem szólottatok,
Legyetek áldottak s egykor
Mennyországba jussatok.

Timár Mátyás bérmaatyám!
És Iványi Mária
Bérmaanyám! Áldást adjon
Rátok is az ég Ura,
Jutalmazza szívességtetek
Már e múltó életben
S végre örök dicsőséggel
Odafönt a mennyekben.

Jambrik Mihály keresztkomám!
Búcsút veszek a midőn
Elindulok, hogy porladjak
A szomorú temetőn.
Kedves komaasszonyommal,
Iványi Erzsébettel
Soká éljetez s egykoron
A mennybe jussatok fel.

Minden kedves rokonaim,
És férjemhez tartozók,
Együtt ti is jó szomszédok,
Ugy végtisztesség adók!
Isten kegye kísérjen e
Gyarló földi útakon
S várjon az égi hazában
Az örökös jutalom.

Kedves férjem! Jó szülőim!
Még egy csókot adjatok
S erősítsen a jó Isten,
Mert már nem maradhatók.
Oh nincs olyan rémes bánat,
Mit el nem bír az, ki hisz,
Megvigasztal a jó Isten
S engem a mennyégbe visz.

Oh Uram! ki ilyen korán
Elszólítál engemet,
Legyen akaratod szerint,
Csak vedd Hozzád lelkemet.
S itt be nem telt reményimet
Teljesítsd a végnapon,
Támassz föl s állíts jobbra,
Én kegyelmes Jézusom.

Jannár vége. Dülhög a tél,
már-már vinne' el a tetőt.
Alkonyatkor egy özvegy férj,
látogatja a temetőt.

* * *

*

24

1886 jan. 31

Az utcában szól a zene,
Kinéz muzsikálnak?
Ritkán szól az errefele;
Sok itten a bánat.

A'm ezuttal lakodalmat
ülnek sócsoékud!
Dédanya is ~~ada~~ halad
kaszében egy szép táll.

Unokájának cipeli
mászajándék képpen,
Siiteményekkel van teli,
S virág a fedélén.

„Fogadjatok Viki janyom,
te, meg jóska párod
minden legjobb kívánságom!
- No meg, ragyapádot

látogassátok meg holnap,
vagy ha lehet még ma:
Valamit ő is tartogat
nászos ajándékba!

Nem mozdulhat el a háztól,
tudod, fáj a lába.
"Nem táncol már úgy mint máskor
az Endtöd-i bálba!"

Ráüzentek megint a zenészek
s néhányan daloltak.
Itt-ott támojgott egy részeg;
mentek nézni Holdat.

A menyasszony desapjának
nem megy jól a nőta:
Jorkát sörítja a bánat,
özvegy négy év óta.

Kedves lányát, Viktóriát
látja most fehériben,
saját magát meg anyósát
most is feketében.

Háborús vilá'g volt a
4 év ami elmúlt,
el volt feledve a nótá
még harang sem bönült.

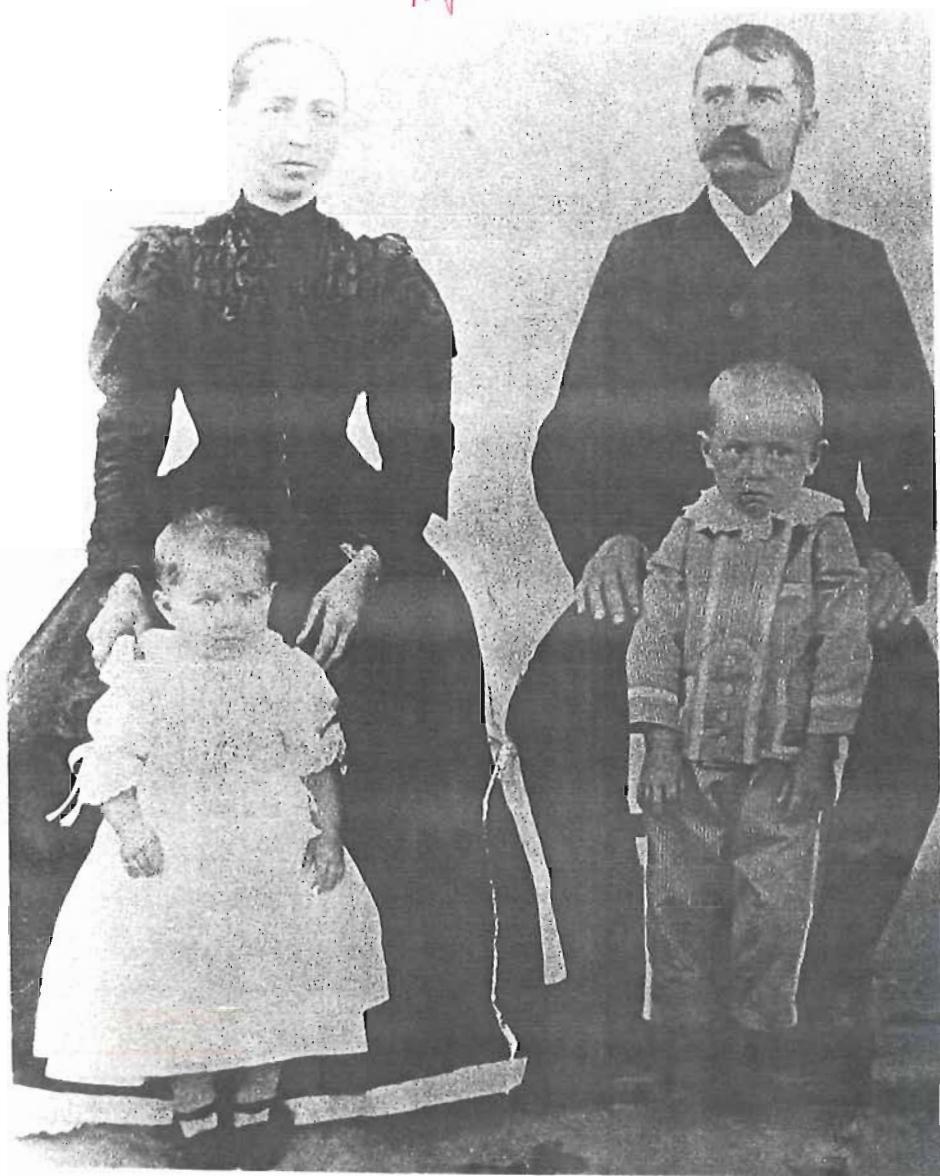
Vége van a háborúnak
és még sincsen Béke.
Forrongások belül dúlnak:
a lélek mellébe

Dédanya most oda topog
minden unokához.
Szerecik is, mert elszóhott
járni minden házhoz.

"Veron, Mari, Anna, Sanyi,
Viki, Julianna!"
- így szólta ő rólitani
unokáit sorba.

A völegényt: Bella fősikat
is "unokám" - nak mondta.
Ő viselte annak gondját
kicsi kora óta.

Nagyanyúleim

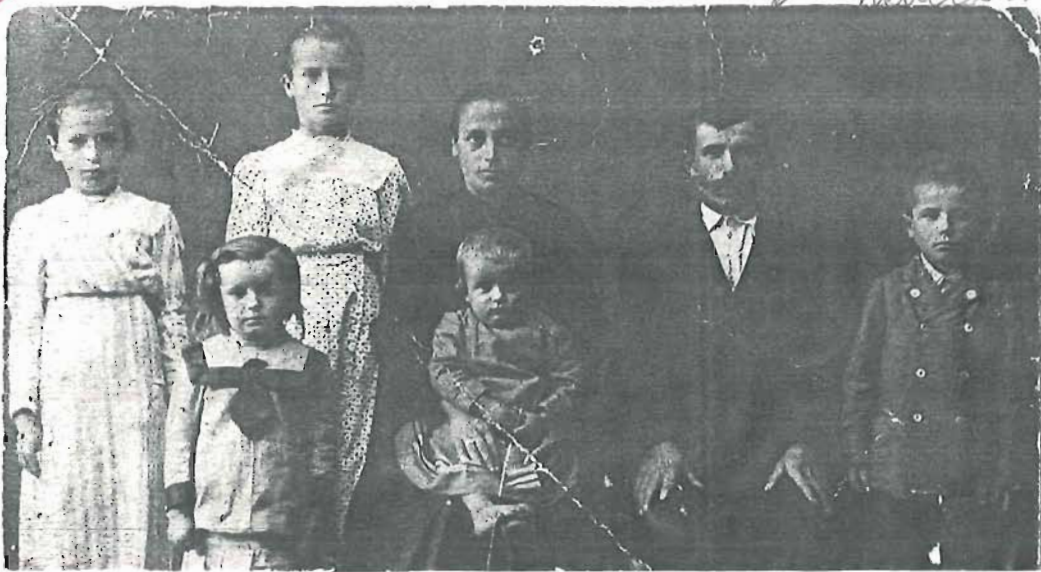

Giricz Viktória és Bella törzset
Bella Mária ih. Bella törzset édesanyján
1900-ban

Mert Veronék dédanyáival
laktak kezdet óta,
s Bálinttal, Veron pátyáival
közel-rokon jóskák.

Bérmányán (Giricz Viktória)

Giricz nagyszám testvére
↓
édesanyjának nagybátyja és
névelőapja

Sócsó Veron és Giricz Bálint
Viktória, ~~Érzsébet~~
Ilona Jerež Balint
1915-ben

Szegény gyerekek, s Luiga Mari
szüleit vesztették
S menedéket az anyai
nagyszülőknél kaptak.

A'mde nem éltek nagy időt
azok is elhaltak
S a gyerekek a nagyszülők
fiára maradtak.

Nála tanult mesterséget
s lett cizmadiamester
és mikor a világ égett
a frontra onnan ment el.

Oroszföldre rapadta őt
a háborús dradát.
Ott töltött 3 esztendőtt
fogolyként mint arab.

De rabságból ő megszökött
egy "medveső" napon,
meglepülve és büjva jött
hazalog és vonaton.

Bella József (1895-1959)

édesapom 30

Megjött e' oldalhoz vitte
Sóczo Viktoriaát;
hisz hora óta ismerte
nevelő-anyaia ligát.

Sóczó Viktória *édesanyja*
(1898 - 1972)

Itt ülnek az asztal végén
Szépen egymás mellett,
közösben van a vőleány,
másra még nem tellett.

A menyasszony ^{is} ~~is~~ maga varrta
esküvőruháját
dédanya meg kihorgolta
a fátjol virágát.

Együtt fognak majd óka lakni
az özvegy desapával
s testvérekkel: Mari, Sanyi
és Juli húgával.

Szűk lesz a nédas vityillő
ilyen nagy családnak...
Lesz e helye a viruló
gazdag rózsafának?

*

*

1986 febr. 1

*

Sócró Viktória és Bella férjef
(1898-1972) (1895-1959)
esküdtet (1918 szept 30) Szüleim

És fordult a kép az időben
elcsett 7 esztendő.
Ne várjatok többet tőlem,
ennyi elefendő.

Dédanya a halálán van
5 azt maga is várja.
Mindig vannak nála hármán,
van 6 unokája.

Dédunokája is van sok
már 20 ndl is többen!
~~Feleennyi még sűrületni fog~~
Feleennyi majd még a jövőben!

Dédanya tudja! Hiszen ő
előre is látott;
Nálánál egy kártyavető
jobb hírben nem állott.

Ő még többet elhallgatott
mint amit kimondott.
Rosszat rosszra ő nem rakott,
csak valamit kigondolt.

De ki figyel, észrevette,
hogy valamit eltithol...
ha kíváncsi, hát értett, e
ki nem mondott szóból.

Most öt éve is elüzent,
Gajsz-ra meg Alag-ra,
hogy jönnek a robotok mert
az ma úgy akarja.

Matyi-zsóké, Lajos-kulcsár
igyekeztek nagyon,
de nagybátyjuk ott feüdt már
fent a ravatalon.

Most is jöttek és jönnek még,
- talán izent értük -
olyanok is, kiknek jöttét
a családban nem értik :-

Betoppan egy jövevény kit
senki más nem ismer,
ám dédanya már a léptit
ismerhette most fel.

mert úgyne fel már az ágyában
s felé kezét nyújtja,
mint az aki lázalmában
szemeit felnyitja.

A jövevény ágyához lép
s kezét megragadja,
csókolja a sapadt kezét
és dédanya hagyja.

„Mária!” - szól a jövevény -
„Mária, - Mária...”

Könnyesepp csillog már a szemén,
s szólna, hogy ha bírna.

„Rudi báro’....” szól dédanya
alig hallhatóan,
mondandó, de nincs már szava,
sohajt elhalóban...

Az idefen megrókolja
meggyász a kezét.

„Koldi’s báro’!” - riva mondja
és a házból kilép.

Jött mint akit nem is vártak,
ment mint kit nem küldtek
és a tagjai a háznak
egyre felérültek.

Mint ki a halálangyalát
személyesen látta,
sötétlenül néznek a család
tagjai egymásra.

É révülesből felrettenve
Veron az ágyhoz lép:
"Nincs már semmi élet benne"
sötét - s lefogja szemet.

Mária olvasót helyez
de'dánya kezébe.
Viktória gyertyát keres,
Sándor gyújtja fényre.

Anna megy a koporsóhoz,
Juli a hántorhoz,
Viktória megy a paphoz
Sándor sírásóhoz.

Egy tilhajtott igyekezet
lett mindenkien.
Nehéz órában idevezet
a nagyraötött lelki Kín.
*

A dédanya
unokái:

Sóczó Veron

Sóczó Mária és Veron

Sóczó Anna és Sándor

Sóczó Viktória

Sóczó Julisanna

A dédanya dédunokái: Veron családja:

Giricz Erzsébet

Giricz Viktória

Giricz Ilona

Giricz Balint

Giricz Veronka

Giricz Teréz és
Búza István

A dédanya dédunokái:

Julianna családja

Németh Gyula

Németh Dezső

Melléksröbában ül a kadutor
odamenni filos!
Előtte üveg s pohár bor,
penna és papiros.

Személ lehiinyja mint aki
csak befelé figyel:
Emléki könyvet nyitja ki
s azon tünődik el.

"Ismerte ő a dédanyát
kevesen mála jobban.
Először látta az arcát
'888-ban.

Szemei olyanok voltak
mint édesanyjának...
és már mind a ketten voltak:
csillapokká váltak!

"Igy tünődött jó új hársy
s felhajtotta a bort.
Nem lehet már elodázni,
inni kell - sorra sort.

S megrinta a búcsúztatót
egyetlen ülésre
mint a sírnek halált hozott
egyetlen ütése.

Május volt és orgona nyílt
a kocsmá ablak előtt...
Nem látta bár kerekre nyílt-
szeme, a temetőt.

"... Ily lelkeket nem hantolnak,
mert az égbe szállnak...
Nem kell búcsúztató holnap
~~ma~~ a dédanyának! "
1977

Mégis fogta s lajbi zsebbe
gyűrt 15 vers-szakot.
Borpenzt az asztalra tette,
felállt s elballagott.

- Másnap délután 3 kor
minden szem könnyezett,
mikor újházy a hántor
búcsúztatni kezdett:

1986 febr. 1

Már az éj, sötét madárként,
Szárnyait terjesztgeté,
Lelkem túlvilágé volt már
S csak szívem az életé, —
De az életvágy sem tartott, —
Ki csodálná ezt, midőn
Oly rég tévelyegtem itt, az
Alkonyatra vált időn?

Szép az alkony, de csak úgy, ha
Tart soká az estifény,
De az eget már sok éve,
Hogy sötétnek látom én:
Bús felhőkbé ment le a nap,
Halványak a csillagok,
Szép remények holdsugára
Énrám többé nem ragyog.

A jó, régi ismerősök
Mind a sírban nyugszanak
S már az ügyis gyászos évek
Elvitték hű társamat;
Egyszülött kedves leányom
Még addig sem várt reám,
Tizenegy év óta porlad
A halottak bús során.

Ő lett volna éjszakába
Telt napunk egén a hold
S míg élt, boldog aggkort vártam,
Szíve olyan drága volf,
Édes lenne a virrasztás,
Míg hű szeme rám ragyog.
De így már csak bänni kellett,
Hogy még most is itt vagyok.

A sor rajtam volt és ő ment,
Bár nem túl fiatalon,
Hogy cserébe adjam éltem,
Jaj, nem volt rá hatalom!
— Szinte megbékéltek már az
Egykor árva unokák,
Csak én hittem, hogy az égen
Gyászfelhők vonulnak át.

Nem az én világom ez már,
Melytől szívem most szakad —
S álmodozva, visszahívta
Lelkem a szép multakat:
Tavaszi boldog pacsirtája
Volt a szívem egykoron...
Oh boldogság szép tavasza!
Édes fiatalkorom!

Majd az áldott küzdelemnek
Szép világa jött, a nyár,
De hogy a jót megnevelje,
Az idő oly messze már!
Egy egészen más világ ez,
Mint volt egykor az enyém.
Nekem nyíltak még virágok
A boldogság mezején.

Nekem volt hitem, reményem,
Társam volt a szorgalom,
Úgy tartottam, minden óra
Áldást szerző alkalom;
Tudtam szívemből szeretni,
Jót akarni s tenni azt,
Örülni a boldogokkal
S megsíratni a panaszt.

Oh, nem könnyű mód ölében
Értem ily nagy korhatárt,
Régen ismert minden hajlék,
Mely segítő kézre várt,
Szíves gondom itthon is hűn
Örködött szerettimen
S tudtam éjt-nap fáradozni,
Csak talán pihenni nem.

Adtam s nyertem sok szíves szót,
Ki tagadta volna meg?
— Akkor minden szív jót érzett
S azt hirdették a szemek;
Szeretet volt a szívekben,
Szívesség az arcokon
S hívebb volt az idegen, mint
Majd talán ma a rokon.

Vágytam sokszor megsíratni
Éltűnt szép világomat,
De a szívem úgy érezte,
Nincs jogom rá, nem szabad.
Mért panaszlom a siralmat,
Mit a túlidő hozott?
Aki elment idejében,
Ennyit nem csalatkozott.

Majd nyolcvanhat év... mi nagy szám!
Az öröm nem várja be
S késő rá, hogy a szegény szív
Új reménybe kezdene, —
Férjem is öt éve nyugszik,
S akinek még ez se sok,
Úgy váltunk el, mint ötvennyolc
Éves arany-házások.

Rég úgy ejtem a szót, mintha
Mindjárt válnom kellene,
Minden perc végperc lehet s itt
Nincs erő már ellene,
Mégis édes, unokáim,
Nektek búcsút mondanom,
Hogy ne vesszen a hűségnek
Egy szava se ajkamon.

Legyen Isten ótalmában
Minden hűséges rokon,
Legyen testi-lelki áldás
A kedves szomszédokon;
Kik eljöttek megtisztelni,
Áldom a jólelkeket
S hálát érzek az iránt, ki
Jószívvel megemleget.

Mellyel búcsúszóm bezárva,
A lelkem hozzád sohajt,
Jézusom, ki megsegítél
Bírni minden földi bajt.
Oh, légy most is segedelmem,
Ez utolsó utamon,
Adj nyugalmat s fönt, egedben
Várjon örök jutalom.

testvéreim

Bella József
1919-

Bella Imre 1921-

A dédanya
dédunokái:

Bella Mária
1924-

Viktória családja

Bella Antal
1926-

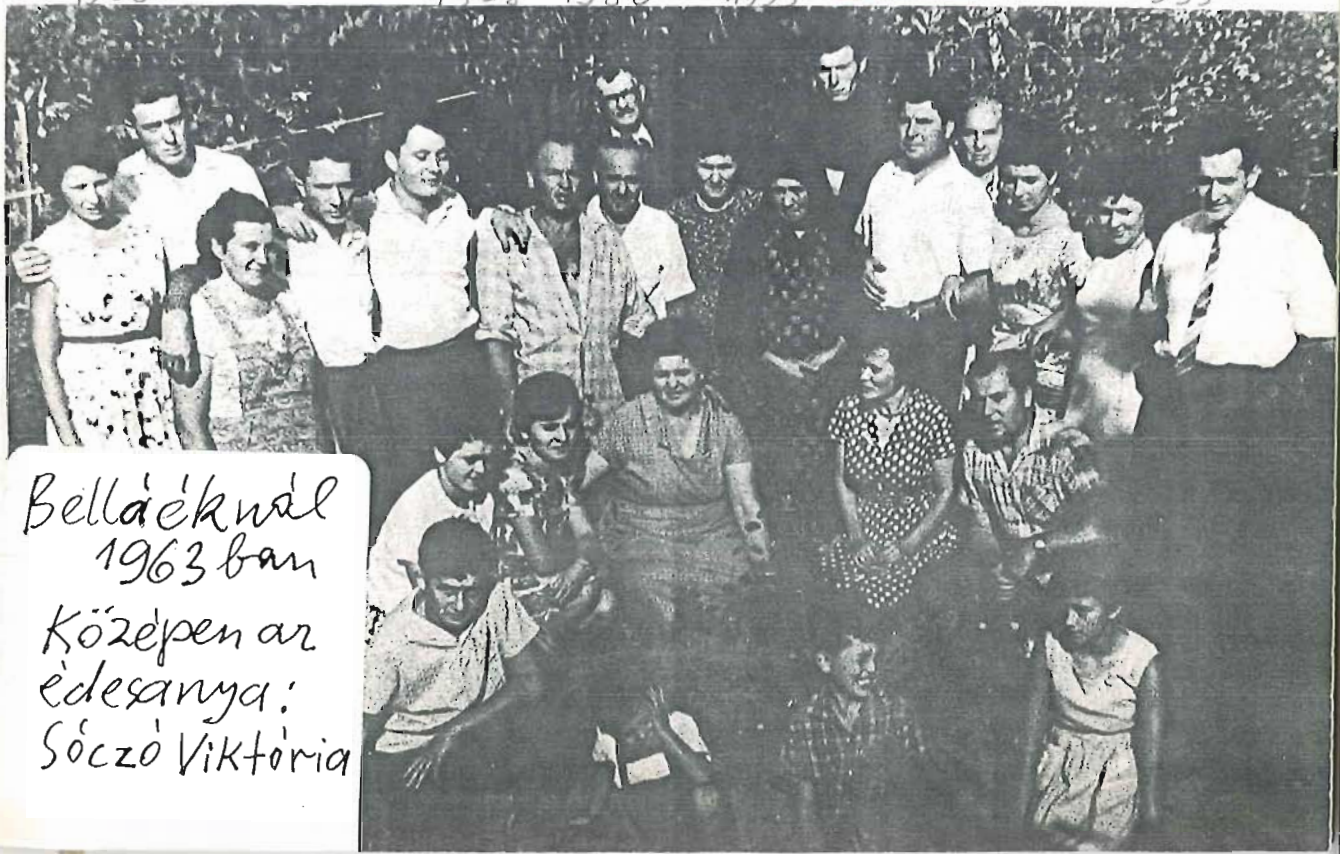
Bella Ferenc
1928-1986

Bella János
1935-

Bella Tibor
1938-

Bellaék nál
1963 ban
Középen az
édesanya:
Sóczy Viktória

A dédanya dédunokái:

Búza Viktória

Anna Családjá

Búza Sándor

Búza Mária

Búza Vince

Búza László

Búza Pál

⊗
Ez a füzet elrejtett más, amikor a déd-
anya pontos születési idejét valamilyen
születi nyelvi, hivatalból megtudtam.

A Békecsombán lévő "Négy Viktória" című
képem szereplői; Atyai és anyai nagyszám-
im, édesanyám és bérmaanyám.

A dedánya leszarmazottjai:

Szabó Mihály
dedánya

Szabó Kálmán

Szabóné ?

Szabó Katalin
dedánya

Szabó Mária
1839-1925

Csompóra György
1841-1920

A dedánya →

Giricz Balint
1878-1960

Csompóra Viktória
1862-1914

Sóczy István
1854-1929

- Giricz Erzsébet
- Giricz Viktória
- Giricz Ilona
- Giricz Balint
- Giricz Teréz
- Giricz Imre
- Giricz Veronika

- Sóczy Ilona 1877-1880
- Sóczy Imre 1878-1880
- Sóczy Veron 1880-193+
- Sóczy Mária 1881-1950
- Sóczy Ilona 1883-1900
- Sóczy Antal 1885-1885
- Sóczy Anna 1886-1946
- Sóczy János 1891-1892
- Sóczy Sándor 1896-1973
- Sóczy Viktória 1898-1972
- Sóczy Erzsébet 1899-1899
- Sóczy Krisztina 1901-1901
- Sóczy Julienne 1904-1971

Hunya Mihály

Büza Máté
1881-1953

- Büza Máté
- Büza István
- Büza Mária
- Büza Imre
- Büza Sándor
- Büza Viktória
- Büza Pál
- Büza György
- Büza József
- Büza László
- Büza Vince

Rojik Ede
1897-1978

- Sóczy Mária
- Sóczy Sándor
- Sóczy Gábor
- Sóczy Ilona

Németh György
1896-1977

- Németh Gyula
- Németh Dezső

Bella József
1895-1959

- Bella József
- Bella Imre
- Bella Mária
- Bella Antal
- Bella Ferenc
- Bella Erzsébet
- Bella István
- Bella János
- Bella Alajos
- Bella Tibor

1899
1900

1898
1900

1902

1927

1927

1972

dedánya
dupla házas
dedánya

dedánya
dedánya

dedánya

dedánya

dedánya

dedánya